

Ympäristöluvut

Ympäristöministeriölle

Viite Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/9008/2024

Asia Luonnos POP-jätteen käsittelyoppaaksi

Aluehallintovirastojen ympäristölupavastuualueiden yhteinen lausunto

Yleistä

Aluehallintovirastot kiittävät ympäristöministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta POP-jätteen käsittelyoppaaksi. Aluehallintovirastot pitävät Suomen ympäristökeskuksen tekemää opasluonnosta tarpeellisena ja kattavana. Käsittelyopas myös laajentaa vuonna 2023 ilmestyneen POP-jätteen tunnistusoppaan sisältöä. POP-jätteisiin liittyvät ajantasaiset oppaat avaavat asetusviitteineen ja esimerkkeineen monisisältöistä ja vaativaa kokonaisuutta selkeästi ja johdonmukaisesti. Luonnos on valmisteltu tarkasti ja huolellisesti.

Aluehallintovirastot kommentoivat lausunnossaan luonnosta lausuntopalvelun väliotsikointia noudattaen ja keskittyvät niihin kohtiin, joilla on vaikutuksia lupaviranomaisen toimintaan.

Lausunto

Luku 2: Mitä POP-yhdisteet ovat

-

Luku 3: Mitä POP-jäte on

Näytteenotto- ja POP-yhdisteiden analysointimenetelmistä ei luonnoksessa ole esitetty omaa kappalettaan, vaikka se on kokonaisuuden kannalta tärkeä asia. Jätteen luokittelu vaaralliseksi tai vaarattomaksi on kuitenkin esitetty tehtävän analysoitujen pitoisuuksien perusteella yhdistekohtaisesti, samoin määräytyvät myös POP-jätteiden käsittelytavat suhteessa alempiin ja ylempiin POP-pitoisuusrajoihin. Yhdisteiden testaus on täten välttämättömyys.

Luvussa 3.1 *POP-jätteen määritelmä ja sovellettavat pitoisuusrajat* on lyhyesti sivulla 10 viitattu oppaaseen *POP-jätteen tunnistusopas (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:1)*. Koska kahden oppaan sisällöt limittyvät ja ovat luonnollisesti päällekkäiset,

aluehallintovirastojen näkökulmasta olisi kannatettavaa lisätä näytteenoton ja analysoinnin osalta selkeämpi viite oppaaseen POP-jätteen tunnistusopas (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:1), jossa testausmenetelmät ja standardit on esitetty ja samoin kuvaus menetelmien vaativuudesta. Selkeä viite helpottaa myös toiminnanharjoittajia löytämään suositellut standardit myös käsittelyoppaasta.

Luku 4: POP-jätteen käsittelyä koskevat säännökset

-

Luvut 5: POP-yhdisteet kierrätystuotteissa ja sivutuotteissa

Alaluku 5.1: Kierrätysmateriaalista valmistetut tuotteet

Opasluonnos koskee nimenomaan POP-jätteen käsittelyä. Oisiko mahdollista muuttaa luvun 5 ja alaluvun 5.1 otsikointia hiukan? POP-asetuksessa tai jätedirektiivissä ei ole käytetty termiä kierrätystuote.

Vastaavasti kuten pääotsikon, alaluvun 5.1 otsikon voisi muotoilla yksiselitteisemmäksi, sillä luvussa käsitellään EEJ-statuksen saaneiden, POP-yhdisteitä sisältävien tuotteiden regulaatiota. POP-jäte ei kuitenkaan ole ennen jätestatuksen päättymistä tuote/raaka-aine, johon sovelletaan tuotelainsäädäntöä.

Luku 6: POP-yhdisteitä sisältävien tuotteiden uudelleenkäyttö

SVHC-aineita sisältävän esineen (s. 20) osalta olisi mahdollisesti syytä tarkentaa, että kemikaalivirastolle tieto näistä esineistä tulee toimittaa myös jätedirektiivin 9 artiklan 1 kohdan i alakohdan perusteella.

Kohtaan *Jos esine sisältää SVHC-ainetta yli 0,1 %,* voisi lisätä myös tarkennuksen: *ja/tai ainetta esiintyy asianomaisissa esineissä yli yhden tonnin määrä vuodessa.*

Tähän kohtaan voisi olla syytä tarkentaa, kellä toimijoilla on velvollisuus toimittaa SCIP-ilmoitus. Myös SCIP-tietokantalinkki ECHA:n sivuille (tarkoittaa listaa tehdyistä SCIP-ilmoituksista) on hyödyllistä tässä esittää. Näistä asioista asiakkaat tiedustelevat toisinaan myös lupaviranomaiselta.

Kandidaattilistan seuraamisvelvoite voisi olla syytä ottaa myös joltain osin, esim. tässä luvussa esille, sillä ilmoitus ECHA:lle esineen sisältämisestä SVHC-aineista tulee tehdä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun aine lisätään kandidaattilistalle. Ohjeistusta SCIP-ilmoituksen tekoon ei tässä luvussa välttämättä tarvita.

Luku 7: Kansallisen lainsäädännön POP-jätteitä koskevat velvoitteet

Luvussa 7.1 (s. 21) on lause: *Ympäristöluvanvaraista jätteen käsittelytoimintaa harjoittavan toimijan on sisällytettävä jätteen käsittelyn seuranta- ja valvontasuunnitelmaan toimet, joita laitoksella on toteutettu POP-jätteen tunnistamiseksi.*

Jätteen käsittelyn seuranta- ja valvontasuunnitelman sijaan tulisi termin olla *jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma*, johon tässä luvussa on viitattu.

Luku 8: Milloin POP-jäte on myös vaarallista jätettä?

-

Luku 9: POP-yhdisteitä sisältävän jätteen vienti ja tuonti

-

Luku 10: POP-jätteen käsittelyyn soveltuvia menetelmiä**Luku 10.4: POP-jätteen esikäsittely ja varastointi**

Alaluvun 10.4. voisi asian selkeyttämiseksi nimetä POP-jätteen varastointi ja esikäsittely ja alalukujen järjestyksen voisi muuttaa siten, että ensin esitetään vastaanotto ja varastointi:

Alaluku 10.4.1 POP-jätteiden vastaanotto ja varastointi

Alaluku 10.4.2 POP-jätteiden esikäsittely

POP-jätteen vastaanottoon jätehuoltolaitoksissa liittyvän asiasisällön voisi mahdollisesti laittaa alalukuun varastointi tai tehdä POP-jätteen vastaanotosta tarvittaessa oman erillisen alalukunsa.

Hyvin monet jätteenkäsittelylaitokset, myös pienet toimijat, tekevät jätteiden esikäsittelyä luvussa kuvatuilla tavoilla. Tästä syystä toivomme alalukua 10.4.1 täydennettävän ja ohjeistusta hieman tarkennettavan. Viittaus Baselin sopimukseen ei ole välttämättä riittävä. Ennen varsinaista jätteen käsittelyä tehtävän jätteen esikäsittelyn ja varsinaisen POP-jätteen käsittelyn välinen ero tulisi myös olla selvä. Nyt varsinaiset käsittelymenetelmäluvut on esitetty ennen esikäsittely- ja varastointilukua. Olisiko loogisuuden vuoksi mahdollista laittaa vastaanottoon ja esikäsittelyyn liittyvä sisältö ja ohjeistus ennen varsinaista POP-jätteen käsittelymenetelmäkokonaisuutta?

Luvut 10.5.1 ja 10.5.2: POP-jätteen kaatopaikkasijoituksen poikkeusluvan edellytyksiä ja hakumenettelyä on kuvattu tarkasti ja yksiselitteisesti.

Poikkeuksen soveltamismahdollisuuksien arviointia olisi hyvä täsmentää siltä osin, mitä huomioidaan ympäristön kannalta parhaan käsittelytavan arvioinnissa, sisällytetäänkö siihen varsinaisesta jätteen käsittelystä aiheutuvien ympäristövaikutusten lisäksi myös esimerkiksi jätteen varastoinnista ja sen kuljetuksesta käsittelypaikkaan aiheutuvat ympäristövaikutukset.

Stabilointia ei POP-asetuksen mukaan hyväksytä POP-jätteen varsinaiseksi käsittelymenetelmäksi (luku 10.2). Olisiko luvussa 10.5.1, jossa on lyhyesti kuvattu vaarallisen jätteen kaatopaikalle sijoitettavan POP-jätteen stabilointi, esitettävissä stabilointiesimerkkejä tai tapoja, miten stabilointi säädöspohjalta hyväksyttävällä tavalla toteutetaan?

Koska poikkeuspäätökset perusteluineen toimitetaan SYKE:lle (tietolaatikko 4), olisi tähän yhteyteen hyvä saada maininta, miten paljon POP-jätteiden kaatopaikkasijoituksen poikkeuspäätöksiä on Suomessa ja EU-tasolla tehty. Miten paljon Suomessa syntyy tasalaatuisia POP-jätevirtoja, joille on tehty kaatopaikkasijoituksen

poikkeuspäätöksiä? Tai onko poikkeuslupapäätöksiä ja kaatopaikan ympäristöluvan muutoksia tehty myös kertaluonteisista POP-jäte-eristä?

Luku 11: Eräiden POP-jätteiden käsittelyyn liittyviä kysymyksiä

-

Luku 12: POP-yhdisteet eri jätevirroissa

-

Luku 13: Yhteenveto

-

Liitteet

-

Muuta

Jätteenpolton (WI) BREF-dokumenttiin on viitattu ja BAT-päätelmien soveltamista POP-yhdisteiden osalta on oppaassa esitetty riittävällä tarkkuudella (mm. POP-jätteiden poltto ja polton ilmapäästöt ja niiden tarkkailu).

Jätteenkäsittelyn (WT) BREF-dokumenttiin on POP-yhdisteiden osalta lyhyesti viitattu käsittelymenetelmien osalta. Jos mahdollista, myös jätteenkäsittelyn BAT-päätelmätarkastelua POP-yhdisteiden osalta voisi olla syytä oppaassa vielä lisää avata.

Kiitokset

Aluehallintovirastot haluavat kiittää ohjausryhmää tämän kattavan oppaan valmistelusta.

Ympäristöylitarkastaja Marika Kaasalainen ja ympäristöneuvos Katriina Koivisto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto - Aluehallintovirastojen
ympäristölupavastuualueiden yhteinen lausunto

Tämä asiakirja LSSAVI/5606/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/5606/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Kaasalainen Marika 19.04.2024 12:46

Ratkaisija Engman-Andtbacka Christel 19.04.2024 12:46